Gemeenteraad

Aan de gemeenteraad

Dienst/afdeling: F&C

Onderwerp: Eerste begrotingswijziging 2023, Ontwerpbegroting 2024 en Jaarrekening 2022 Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

Wat adviseert het college te besluiten?

1. De volgende zienswijze te geven op de Eerste begrotingswijziging 2023 en Ontwerpbegroting 2024 van BSOB:
    1) BSOB speelt met de ingezette koers goed in op ontwikkelingen. In de ambitie om efficiënter te worden zoekt BSOB naar mogelijkheden om extra deelnemers te laten aansluiten in het werkgebied Oost Brabant. Wij zien dit als een goede ontwikkeling, waarbij we de volgende uitgangspunten belangrijk vinden:
        - Uitbreiding van deelnemers moet leiden tot financiële voordelen bij bestaande deelnemers. De organisatie moet uitbreiding aankunnen, zodat kostenstijgingen relatief beperkt zijn waardoor elke deelnemer per saldo een lagere bijdrage gaat betalen.
        - Het streven moet zijn om te komen tot een duurzame samenwerking met nieuwe waterschappen/gemeenten. Waarbij contractpartijen bij voorkeur op termijn zullen toetreden tot de GR.
    2) Daarnaast hebben we in onze eerdere zienswijzen aandacht gevraagd voor de monitoring van en rapportage over het ingezette scenario van verdere automatisering. Om zo zicht te houden op de feitelijke realisatie van kostenbesparingen en efficiency met het behouden van kwaliteit. In de stukken komt dit beperkt terug. We zien graag een evaluatie van de taakstelling en begroting vanuit het scenario met name op de aspecten kosten en personeel. We worden hierover graag geïnformeerd via een aparte raadsinformatiebrief.
    3) Gezien het ravijnjaar verwachten we weinig structurele ruimte in de gemeentebegroting. Wij vragen de GR daarom de komende periode terughoudend te zijn met extra kostenstijgingen (buiten reguliere inflatie) en ontwikkelingen zo veel mogelijk op te vangen binnen de beschikbare financiële middelen.
2. Kennis te nemen van de jaarrekening 2022 van BSOB.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

De BSOB voert namens deelnemende gemeenten taken uit. De begroting geeft aan welke koers zij hanteert voor 2024 en welke plannen en projecten zij daarvoor wil uitvoeren. Het jaarverslag en de jaarrekening geven aan hoe het jaar 2022 inhoudelijk en financieel verlopen is. Met de 1e

begrotingswijziging 2023 wordt de begroting van het lopende jaar bijgesteld. Via de zienswijze kan de gemeenteraad zijn beleidsmatige en/of financiële aandachtspunten meegeven.

Welk resultaat willen we bereiken?
We bereiken duidelijkheid over de koers die de BSOB hanteert en over de plannen en projecten voor 2024. De gemeenteraad kan mede richting geven aan de inhoudelijke en financiële koers van BSOB.

In de Ontwerpbegroting 2024 zijn de uitgangspunten uit de Kadernota 2024 financieel verder uitgewerkt. BSOB streeft naar een zo hoog mogelijke kwaliteit van dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten. BSOB heeft van de waarderingskamer de hoogst mogelijke waardering van 5 sterren ontvangen. Ontwikkelingen binnen BSOB zijn erop gericht om deze kwaliteit te behouden. In de processen die betrekking hebben op waarderen zet BSOB in op het verbeteren van de kwaliteit van WOZ-taxaties en duidelijke communicatie richting belastingplichtigen over de totstandkoming hiervan. Dit helpt bij het terugdringen van het aantal bezwaren. Ten aanzien van heffen en gegevensbeheer wordt gewerkt aan het verbeteren en efficiënter maken van processen bijvoorbeeld door verder te automatiseren. Op het gebied van innen wordt gewerkt aan het meer automatisch verwerken van betalingsprocessen. Daarnaast is er aandacht voor sociaal invorderen waaronder vroegsignalering en het tijdig doorverwijzen naar schuldhulpverlening binnen de gemeente of andere hulpinstanties.

In 2022 is de kosten verdeelsystematiek geëvalueerd. Dit gaat over hoe de kosten van de BSOB toe te rekenen zijn aan hun activiteiten en hoe deze op basis daarvan over de deelnemers worden verdeeld. De systematiek wordt vereenvoudigd en wordt vanaf 2023 voor het eerst toegepast. Dit heeft invloed op de hoogte van de jaarlijkse bijdrage die we als gemeente moeten betalen.

In 2022 is wederom veel aandacht besteed aan communicatie rondom het maken van bezwaar op de WOZ-waarde om zo de bezwaren via "no cure no pay" bureaus terug te dringen. Deze aanpak wordt voortgezet en uitgebreid. In voorgaande jaren heeft deze aanpak effect gehad, maar we zien dit jaar het aantal bezwaren, vooral via No Cure No Pay bureaus, weer fors stijgen, mede dankzij een agressieve campagne van de bureaus. Ook riep de stijging van de WOZ-waarde veel vragen op bij deelnemers. Dit heeft vooral te maken met de peildatum, die ruim een jaar eerder ligt (1 januari 2022, nog voor de Russische inval en alle gevolgen van dien).

Welke argumenten zijn er voor dit advies? (=want)
1.1a De 1e begrotingswijziging 2023 past in het bestaande beleid.
De eerste begrotingswijziging heeft voor de gemeente Oss een kostenstijging van € 230.028 tot gevolg. De totale kosten van BSOB voor 2023 zijn hiermee geraamd op € 9.585.011. De belangrijkste kosten ontwikkelingen betreffen indexeringen (inflatie) en het CAO-akkoord. In de begroting was gerekend met 2,3% salarisstijgingen. De CAO-afspraken liggen een stuk hoger, dus dit heeft een grote impact. Verder zijn kosten gestegen omdat inhuur van personeel duurder is

geworden. BSOB huurt in om vacatureruimte op korte termijn te kunnen vullen op onderdelen waar zij lastig personeel kunnen aantrekken. Daarnaast heeft het AB van BSOB besloten het volwassenheidsniveau van gegevensbescherming te verhogen. Dit leidt tot extra kosten op IT-gebied vanwege inzet en expertise op dit gebied van externen. Een besparing op modelmatig waarderen wordt niet gerealiseerd omdat de softwareleverancier onvoldoende gekwalificeerd personeel kan aantrekken om het systeem hierop door te ontwikkelen. Verder houdt BSOB voor 2023 rekening met hogere proceskostenvergoedingen op basis van de realisatie over 2022. Voor de gemeente Oss hebben deze nadelen impact op de deelnemersbijdrage. De deelnemersbijdrage 2023 voor Oss stijgt daarom van € 1.788.284 naar € 2.018.312.

1.1b De Ontwerpbegroting 2024 past in het bestaande beleid.
In de Ontwerpbegroting 2024 worden de ontwikkelingen vanuit de Kadernota 2024 vertaald naar concrete plannen die de BSOB wil realiseren en worden financiële consequenties inzichtelijk gemaakt. Prijsindexering en loonkostenstijgingen zijn zoals opgenomen in de Kadernota 2024 zijn verwerkt in deze Ontwerpbegroting. Ook de kostenverhogingen uit de eerste begrotingswijziging 2023 met een structureel karakter zijn verwerkt in de Ontwerpbegroting 2024.
Het totale kostenniveau van BSOB in de Ontwerpbegroting 2023 bedraagt € 9.396.000. Dit is een daling van € 189.000 ten opzichte van de totale kosten 2023 in de 1e begrotingswijziging 2023. Naast de kostenverhogingen vanwege indexeringen, is 2024 ook het eerste jaar waarin het voordeel van € 293.000 vanuit de taakstelling uit de businesscase 'efficiënte dienstverlening' is ingerekend. De taakstelling wordt behaald als de inspanningen van BSOB in verdere automatisering leiden tot het terugdringen van kosten (verminderen aantal fte's). Het is belangrijk om de effecten van het ingezette traject en de voortgang expliciet te monitoren. Zowel op het gebied van financiën als personeel. Dit is in de zienswijze bij de kadernota 2024 al meegegeven. Dat benadrukken we nog een keer.

In de Ontwerpbegroting BSOB 2024 wordt de netto deelnemersbijdrage voor de gemeente Oss geraamd op € 1.980.372. Het effect van prijsinflaties en loonkostenstijgingen is verwerkt in de Ontwerpbegroting en daarmee ook in onze bijdrage verrekend. In onze eigen begroting waren we in 2024 uitgegaan van een bijdrage van € 1.739.718. Dit een nadeel van € 240.645.

De evaluatie van de kostenverdeelsystematiek heeft geleidt tot een wijziging en vereenvoudiging. Via die systematiek zijn ook de tarieven voor werkzaamheden die we kunnen doorbelasten in onze eigen belastingtarieven (bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing en rioolheffing) herzien. Deze tarieven waren nog gebaseerd op de tarieven bij het ontstaan van BSOB in 2011. De herziene tarieven sluiten beter aan bij de actuele kostprijs die BSOB heeft op deze onderdelen. De tarieven zijn lager geworden. Dit betekent dat we een lager bedrag aan kosten vanuit de deelnemersbijdrage kunnen doorrekenen in onze eigen heffingen. De vergoeding die we vanuit de heffingen ontvangen voor deze kosten wordt daarmee ook lager, dit heeft een nadeel van € 48.809 tot gevolg.

2.1 De jaarrekening 2022 van de BSOB sluit af met een positief resultaat van € 196.441
De jaarrekening sluit af met een positief resultaat van € 196.441 (inclusief btw, € 141.281 exclusief btw). Dit wordt veroorzaakt door een aantal verschillende voor- en nadelen. De grootste zijn: een nadeel op overige personeelskosten vanwege een voorziening die op basis van verslaggevingsregels gevormd moet worden. Een nadeel op uitvoeringskosten voornamelijk vanwege hogere proceskosten door een gestegen aantal bezwaren. Een voordeel op automatiseringskosten door lagere consultancykosten. Lagere accountantskosten vanwege wijziging van het toerekenen aan het boekjaar van deze kosten. En hogere overige opbrengsten vanwege compensatie van uitvoeringskosten bij de toeslagenaffaire.

Het voordeel uit de reguliere bedrijfsvoering wordt verrekend met de deelnemers. Voor Oss betekent dit per saldo een voordeel van € 3.324 exclusief btw.

Wat zijn tegenargumenten of risico's? (=maar)
1.1 Onzekerheid in ontwikkeling kosten bezwaren vanwege No Cure No Pay (NCNP) bureaus
De laatste jaren is het aantal bezwaren via NCNP bureaus sterk gestegen. Dit leidt tot hogere kosten voor bezwaren (personele inzet) en hogere proceskosten. Met als gevolg hogere bijdragen van de deelnemers van BSOB. BSOB blijft sterk inzetten op het beperken van dit soort bezwaren, door de het de burger zo gemakkelijk mogelijk te maken om met vragen of bezwaren zelf in contact te treden met BSOB. De communicatiecampagne hierover wordt groter opgepakt, meer belastingsamenwerkingen sluiten hierbij aan. Daarnaast hebben de signalen over deze problematiek richting het Ministerie van Financiën ertoe geleid dat er landelijk een aantal maatregelen aangekondigd zijn om financiële prikkels voor NCNP-bureaus weg te nemen.

2.1 Afkeurende verklaring op rechtmatigheid bij de jaarrekening 2022
De accountant van BSOB heeft evenals in 2021 een afkeurende verklaring afgegeven op rechtmatigheid bij de jaarrekening 2022. Dit is veroorzaakt door dezelfde posten uit 2021 die doorlopen in 2022. Een aantal inkopen is niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsregels aanbesteed. Dit betrof met name het snel beschikbaar hebben van voldoende taxateurs om aan de WOZ en de NCNP bezwaren te kunnen voldoen. Daarom is het bestuur van BSOB van mening dat er sprake was van een bijzondere situatie. Het is wel belangrijk dat BSOB haar processen hierop aanscherpt zodat dit in de toekomst niet meer voorkomt. De afkeurende verklaring heeft geen directe gevolgen, maar betekent wel dat hierin verbeteringen moeten plaatsvinden.

Bijzonderheden
BSOB is met het algemeen bestuur in gesprek over acquisitie van nieuwe deelnemers via een dienstverleningsovereenkomst. Daarbij is overname van personeel niet noodzakelijk en kunnen kosten door meer gemeenten gedragen worden, waardoor dienstverlening per saldo goedkoper kan worden. De kwaliteit en het lage kostenniveau maken BSOB een aantrekkelijke partner voor nieuwe

deelnemers en of nieuwe taken. Bij de kadernota 2024 van BSOB heeft de gemeenteraad haar zienswijze hierop gegeven, dit bevestigen we in de zienswijze bij de begroting. Belangrijk is dat dit tot voordelen bij de bestaande deelnemers moet leiden en dat het streven moet zijn om te komen tot een duurzame samenwerking met nieuwe deelnemers die bij voorkeur op termijn toetreden tot de GR.

Risico's

De hoeveelheid WOZ-bezwaren en het effect hiervan op de begroting van de BSOB blijft onzeker. BSOB doet er zo veel mogelijk aan om dit laag te houden, maar heeft hier niet altijd zelf invloed op.

Economische ontwikkelingen zijn nog onzeker. In de begroting is rekening gehouden met prijsontwikkelingen, gezien de onzekerheid en onrust in de markt bestaat het risico dat werkelijke prijsontwikkelingen hier van afwijken.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

De financiële effecten op onze eigen begroting uit de documenten hebben we bij onze eigen eerste financiële tussenrapportage al verwerkt in onze eigen budgetten:

- Het nadeel op de deelnemersbijdrage van € 230.028 uit de eerste begrotingswijziging van 2023 is opgenomen als 3O-ontwikkeling.
- Het nadeel op de deelnemersbijdrage 2024 van € 240.645 structureel is opgenomen als 3O-ontwikkeling. Ook het nadeel op de doorbelasting in de tarieven van € 48.809 is hierbij verwerkt.

b. Communicatie

De zienswijze in dit besluit kenbaar maken aan het Algemene Bestuur van de BSOB na besluitvorming door de Gemeenteraad.

c. Uitvoering

Op 29 juni 2023 liggen de 1e begrotingswijziging 2023 en de Ontwerpbegroting 2024 ter vaststelling voor aan het Algemeen Bestuur van de BSOB.

d. Overlegd met

F&C

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief 1e begrotingswijziging 2023 en Ontwerpbegroting 2024
- 1e Begrotingswijziging 2023
- Ontwerpbegroting 2024

- Jaarverslag 2022

Samenvatting (korte inhoud)
De BSOB voert namens de deelnemende gemeente taken op het gebied van belastingen uit. Met de eerste begrotingswijziging 2023 wordt de begroting van het lopende jaar bijgesteld vanwege actuele ontwikkelingen. De Ontwerpbegroting 2024 geeft aan wat de koers van BSOB komende jaren is. In 2022 heeft BSOB een traject in gang gezet om zowel de kwaliteit van de dienstverlening als ook een gezonde financiële positie te kunnen blijven garanderen. In 2024 wordt hier verder aan gewerkt door het verbeteren van de kwaliteit van WOZ-taxaties en communicatie richting belastingplichtigen over de bepaling hiervan. Verder wordt efficiency in processen doorgevoerd door verder te automatiseren. BSOB heeft ook aandacht voor sociaal invorderen en vroeg signalering van schuldenproblematiek. De financiële effecten hiervan zijn in deze stukken verwerkt. De jaarrekening 2022 geeft aan hoe het jaar 2022 financieel is verlopen.